

Keetje Hodshon: een raadsel?

In februari 1781 krijgen Daniël Delprat (1729-1795) en zijn vrouw Marie-Anne Humbert (1736-1810) vanuit Haarlem het bericht dat ze zich zo spoedig mogelijk naar de Nieuwe Gracht 13 moeten begeven, want de voogden hebben besloten hen tot gouverneur en gouvernante aan te stellen van de drie kindere Albertus III Hodshon (1725-1780), Daniël's onverwacht overleden vriend. De Delprats geven direct gehoor aan de oproep. De kinderen Hodshon – Albertus IV, Keetje en Isaac – hebben het immers al moeilijk genoeg. Het een na het andere onheil heeft hen getroffen. Hun broertje Jacob stierf in 1772 op achtjarige leeftijd; in 1776 is hun moeder Catharina in het kraambed gestorven; dan nog vader Albertus in februari vorig jaar,¹ en tot overmaat van ramp oudste zus Johanna in oktober, ook in het kraambed.²

Daniël's christelijke plicht roept. Hij is een diepgelovig Hugenoet. Van beroep is hij eigenlijk tabakshandelaar. Grootvader Jacques Delprat was afkomstig uit Montauban, bij Toulouse. Na de Herroeping van het Edict van Nantes had hij in 1685 Frankrijk verlaten, zoals veel van zijn geloofsgenoten naar Zwitserland gevlucht. Twee jaar later is hij met zijn gezin naar Amsterdam getrokken, waar hij de tabakshandel *Jacques Delprat & fils* begint en zich bij de Waalse Kerk aansluit.³

Daniël's vrouw Marie Anne is ook van Hugenoetse afkomst. Zij is in Berlijn opgegroeid, waar haar vader Charles Humbert werkzaam is als notaris en procureur aan het hof van Koning Frederik II. Daniël is er in 1755 voor zijn bruiloft geweest, en is toen zeer onder de indruk geraakt van de bruisende ambiance, waarin hij bovendien iedereen verstaat. Frans is er immers de hoftaal. De Hugenoeten genieten daar hoog aanzien, want ze hebben de koning les gegeven, en leiden er het bij de elite hoog aangeschreven Lycée Français.⁴ De stad verkeert dan in de volle bloei van de Verlichting. De Koning profileert zich graag als beschermheer van kunst en wetenschap, en laat zelfs allerlei besloten genootschappen toe, waaronder de vrijmetselarij. Daniël heeft de tijd van zijn leven.

Helaas moet het jonge stel al vrij snel naar Amsterdam terugkeren, want Daniël moet weer aan het werk in de tabakshandel van zijn vader, een werken dat overigens nogal meevalt, want vader Jacques Delprat jr. (1700-1768) runt de zaak uitstekend. Hij zou het eigenlijk wel eens wat rustiger aan willen gaan doen, maar Daniël, die door zijn omgeving als een "een man van geest en studie"⁵ wordt omschreven, ziet

---

1. Vader Albertus sterft op 3 februari, maar de notaris heeft de testamentaire bepalingen pas op 15 december geopenbaard.

2. In afwijking van de opdracht een scene uit Keetje Hodshon's leven te schetsen beoogt deze bijdrage enkele objectieve feiten aan te dragen over de omgeving waarin Keetje heeft geleefd. Daarbij dienen de monografie *Keetje Hodshon (1768-1829): Een rijke dame in revolutietijd* (Els Kloek en Maarten Hell, 2017 KHMW/Van Tilt) en de *Jaarverslagen en Jaarboeken Vereniging Haarlem*, 1 januari 1948, pp. 77-90 als vast uitgangspunt, waarnaar niet verder wordt verwezen. Tegelijkertijd berust elke toeschrijving van motieven en meningen voor zover die niet expliciet naar bronnen verwijst louter op fantasie van de auteur.

3. p. 367, *Bulletin de la Commission pour l'Histoire des Églises Wallonnes* (1888) Vol. 3: 'Généalogie de la famille Delprat'. Vader Hodshon wordt hier als Daniël's vriend aangeduid.

4. Dit Lycée Français in Berlijn bestaat nog steeds.

5. p. 195, *Levensberichten der Afgestorvene Medeleden van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, Bijlage tot de Handelingen van 1872*. Leiden: E.J. Brill.

zichzelf nog niet direct als opvolger. Hij besteedt zijn tijd liever aan minder aardse besognes. Zijn eigen kinderen⁶ brengt hij, zodra ze de leeftijd hebben in Berlijn onder, waar het Lycée Français aldaar het beste onderwijs op Protestantse grondslag biedt.

Zo heeft Daniël in Amsterdam de handen vrij. Dat kalme leventje duurt voort tot 1768 als zijn vader overlijdt. Dan zit er voor hem niets anders op zit dan de zaak zelf te gaan leiden. In de eerste jaren lukt hem dat wonderwel. De Amsterdamse tabakshandel blijft groeien. Na pijp-, pruim- en snuiftabak is de rijkere burgerij de sigaar gaan ontdekken. Een deel van de aanvoer wordt uit lokale productie in Gelderland en Limburg betrokken, maar het meeste is toch afkomstig van de plantages in Virginia en Maryland en wordt via Engelse handelskanalen aangevoerd. Of beter gezegd, werd. Want vanaf het begin van de Zevenjarige oorlog in 1754 die Engeland en Frankrijk ook in Amerika met elkaar hebben gevoerd, is de aanvoer sterk verminderd. Om de financiën na die oorlog weer op orde te brengen, hebben de Engelsen na die oorlog nog eens hoge accijnzen opgelegd, onder andere op tabak. Dat gaf de planters weer reden temeer om in verzet te komen, met de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog tot gevolg. Dat alles beviel de Amsterdamse tabakshandel uitstekend, want de prijzen bleven jarenlang torenhoog. Helaas keerde de aanvoer omstreeks 1780 al rap naar het oude peil terug, toen het de Franse marine eenmaal gelukt was de handelskanalen met de opstandige gebieden te herstellen. Daarmee waren de gouden jaren op de Amsterdamse beurs voorlopig wel voorbij.⁷

Het komt Daniël dan ook bepaald niet slecht uit als hij begin 1781 een aanbod krijgt om tien jaar lang voor de drie kinderen Hodshon te gaan zorgen. Ook met de kennis achteraf, hebben de Delprats er wel goed aan gedaan hun tabakshandel op een laag pitje te zetten, want het zal tot 1795, het jaar van Daniël's dood, duren eer de tabaksprijzen weer op het oude recordniveau bereiken, nadat de Republiek door de Franse Revolutionaire legers is bezet en de aanvoer uit Amerika volledig komt stil te liggen. Nu weet een handige handelaar ook bij normale prijzen wel winst te behalen, maar dat is Daniël nu eenmaal niet. Veel toekomst had de branche toch al niet, want in 1800 zullen de Fransen de Amsterdamse tabakshandel helemaal stilleggen, om hun eigen monopolie veilig te stellen.

Het gouverneurschap

Vol ijver storten de Delprats zich op hun nieuwe taken in Haarlem. Daniël bekommert zich in de eerste plaats om de jongens. Keetje komt onder de hoede van Marie-Anne. Het echtpaar mist daarbij wel de nodige ervaring, want hun eigen kinderen hadden ze op school naar Berlijn gestuurd toen ze deze leeftijd hadden.

---

6. Marguërite (1766-1833) groeit op in Berlijn en blijft in Duitsland; Daniël (1758-1841) wordt predikant in Utrecht en Den Haag; later hofpredikant en secretaris-generaal van Buitenlandse Zaken; Jacques Charles (1760-1834) voert eerst een agentschap van de sigarenhandel in Oost-Pruisen, en keert later terug naar de Republiek, bij de admiraliteit in Rotterdam; Paul-David (1765-1849) begint de wijnhandel *Milders & Delprat* in Rotterdam en vestigt zich daarna in het Bordeaux-gebied; Marie-Anne of Manon (1767-1848) gaat in Den Haag en Rotterdam wonen; tenslotte is er Cathérine-Marguërite (1772-1797), waarvan niet duidelijk is waar ze in de Haarlemse jaren was, maar die in Rotterdam bij haar moeder woont als ze overlijdt.

7. Zie pp. 269, 355-360 in H.K. Roessingh (1976) *Inlandse Tabak, expansie en contractie van een handelsgewas in de 17e en 18e Eeuw in Nederland*. Wageningen Universiteit.

De Delprats hoeven niet alles alleen te doen, want de voogden hebben bepaald dat ze ook andere docenten mogen inhuren, op terreinen die ze zelf minder goed beheersen. Al geldt voor Keetje de extra beperking dat ze geen onderwijs buitenshuis mag krijgen, toch neemt Marie-Anne de drie kinderen in 1782 mee naar Berlijn, waar haar dochter Manon op school zit. Het klikt daar wel tussen beide pubermeisjes. Beiden raken onder de indruk van de uitbundig versierde bouwwerken, met al die gespierde jongelingen op de dakbalustrades van het Zeughaus aan Unter den Linden en van het koninklijk gastenverblijf Neues Palais in Park Sanssouci. Vooral dat Neues Palais spreekt Keetje erg aan.

Neues Palais

Zeughaus

Ook Daniël neemt het werk met de Hodshon pupillen zeer serieus. Hij doet met hen zelfs experimenten in de opvoedkunde, onder andere over het belang van het spelen en hoe je kinderen daarbij discipline kunt bijbrengen. Hij publiceert er in 1784 bij Uitgeverij Joh. Enschede een boek over.⁸ Hij is een echte boekenman, en zet zich daarom vol enthousiasme aan het opbouwen van een uitgebreide bibliotheek, primair voor de kinderen natuurlijk.

Daar Daniël de jongens ook buitenshuis mag lesgeven, neemt hij Albrecht in december 1786 mee op de voor iedere rijke jongeman bijna verplichte Grand tour naar Rome. Ze gaan eerst naar Lausanne, waar ze Kerstmis vieren, vernoemd in het Protestants Seminarie. De eigenlijke tour beginnen ze op Nieuwjaarsdag. Rome bereiken ze op 10 februari. Op 2 juli vertrekken ze er weer en in september zijn ze terug in Lausanne.⁹ Het zijn spannende tijden voor de Hugenoten, want Frankrijk staat op het punt hen weer toe te laten. Daniël wil het laatste nieuws daarover horen, en of dit kansen biedt.¹⁰

Keetje vindt het maar niks dat ze het nu net in deze maanden zonder Daniël moet doen, want op 8 april 1787 moet zij zich aan de Doopsgezinde Gemeente voorstellen, en bij de voorbereiding daarvan had ze zijn steun wel kunnen gebruiken. Gelukkig helpt haar voogd, de patriot Pieter Kops Goedschalks (1746-1803), haar met de voorbereidingen, en alles komt in orde. Maar veel tijd om erop terug te kijken krijgt ze niet, want al spoedig lopen de spanningen tussen patriotten en orangisten overal op. Op 28 juni wordt stadhouder Willem V bij Goejanverwellesluis door de patriotten aangehouden, samen met zijn

---

8. Delprat, D. (1784) *Conseils sur les règles que l'on doit suivre dans le choix des récréations et sur les justes bornes que l'on peut se permettre sur leur usage*. Haarlem: Joh. Enschedé. Bron: zie voetnoot 3.

9. Delprat, D. (1787) *Journal d'un voyage d'Italie*. Tijdschema uit: Dekker, R.M. (1994) *Egodocumenten van Noord Nederlanders van de Zestiende tot begin Negentiende Eeuw*. Rotterdam: Stichting Egodocument.

10. Aan het Seminarie van Lausanne, geleid door Antoine Court, dragen de Staten van Holland voor een derde bij. In 1787 wordt het curriculum van twee naar vijf jaar uitgebreid.

vrouw Wilhelmina,¹¹ de zuster van Frederik Willem II, die zijn oom Frederik de Grote inmiddels in Pruisen is opgevolgd. Frederik Willem vat dit op als een schoffering die hij streng moet bestraffen. Hij laat zijn troepen daarom op 13 september Nijmegen binnenvallen en vervolgens westwaarts oprukken. Als ook Haarlem wordt bedreigd, krijgt Keetje van Pieter Kops te horen dat ze maar gauw even twee kanonnen moet schenken aan de patriotten, om de stad te helpen verdedigen. Dat blijkt vooral een symbolisch gebaar, want de Pruisische troepen marcheren gewoon door, en op 23 september hebben de prinsgezinden Haarlem in handen.

Daniël komt kort daarop uit Lausanne terug, met Albertus, en voelt zich meer buitenstaander dan ooit. Nu hij wat er van de tabakszaak in Amsterdam over was inmiddels van de hand heeft gedaan, ziet hij zich helemaal van de Hodshon familie afhankelijk, zowel sociaal als financieel. Die familie wordt tot de patriotten gerekend, de partij die zich nu rustig moeten houden en bij hen heeft Daniël het door zijn afwezigheid toen het erop aan kwam ook nog eens verbruid. Albertus lijkt wel prinsgezend maar hij wil duidelijk uit Haarlem weg. Isaac is nog te klein. Blijft over Keetje. Via haar wil Daniël proberen, tussen de partijen in, een toekomst op te bouwen. Dat denkt hij te bereiken door haar op te leiden tot een gerespecteerde salonnière.

In Berlijn en Rome maakten ze al kennis met al die nieuwe fora van de Verlichting: de salon, het genootschap, de sociëteit, de academie en het museum, alle met het doel vrije discussie en uitwisseling van kennis te bevorderen. Het museum valt af, want dat heeft Haarlem inmiddels, nu het Teylers in 1778 is begonnen als “openbare gelegenheid voor kunst en wetenschap”. Een mengvorm tussen club, genootschap en academie is al ruim vijftienvintig jaar eerder tot stand gekomen in de vorm van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. De Delprats en de Hodshons mogen zich niet tot dat selecte gezelschap rekenen.

Blijft over de salon. Die biedt voor de Delprats en hun voorlopig nietsvermoedende Keetje het grote voordeel dat de gastvrouw die hem organiseert er een centrale rol in vervult, in tegenstelling tot de andere fora die toch vooral mannenaangelegenheden zijn.

De salonnière is meestal een welgestelde en goed opgeleide dame, die het gezelschap bijeenroept, gastvrijheid verleent en ook de orde van de bijeenkomst bepaalt. Nu diende de salon in de vorm die de Delprats in Berlijn hadden meegemaakt vooral als tijdverdrijf van de elite, ter lering en vermaak. De invloed van de salon reikte niet verder dan mode en omgangsvormen. Machthebbers hielden dat ook graag zo. Maar de frisse wind van de Verlichting bracht midden Achttiende Eeuw geleidelijk meer serieuze onderwerpen op de agenda. Al spoedig werden religieuze, filosofische en zelfs politieke kwesties niet langer geschuwd, zozeer zelfs dat de salon zich ontwikkelde tot broedplaats van revolutionaire ideeën, met de Franse Revolutie en de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog als resultaat.¹²

Dat is dan ook precies de reden waarom salons vanaf 1780 aan belang gingen inboeten. Serieuze kwesties dienen in besloten kring te worden besproken, zeker wanneer de koning en zijn entourage onwielgevallige uitingen steeds beter kunnen opsporen en bestraffen. Zo bouwt bouwt Antoine de

---

11. Zie Mirjam Janssen (2013) ‘Wilhelmina van Pruisen (1751-1820), de sterke vrouw achter Willem V’, *Historisch Nieuwsblad* 7/2013.

12. Zie: Albertone M. (2015) *Dialogues Physiocratiques sur l’Amérique*, Paris: Classiques Garnier.

Sartine (1721-1801) als hoofd van de Parijse politie vanaf 1759 vijftien jaar lang een steeds effectiever inlichtingennetwerk op van spionnen en infiltranten. Daarmee kan hij iedereen afluisteren, desgewenst oppakken en zonder nader proces opsluiten, en erger. Ook Frederik de Grote weet maar al te goed dat hij de Verlichtingsdenkers niet zo maar hun gang kan laten gaan. Daarom stuurt hij al snel zijn veiligheidsman Johann Albrecht Philippi (1721-1791) naar Parijs om het Franse systeem te bestuderen, waarna hij hem, in 1767, tot hoofd van de politie van Berlijn benoemt met de opdracht het hele systeem te perfectioneren, en dat doet Philippi maar al te nauwgezet, met Gestapo en Stasi als uiteindelijk gevolg.

De snelle opkomst op het Europese vasteland van de vrijmetselarij met al zijn eden en rituelen is zeker een reactie op deze groeiende repressie, want deelnemers aan discussies willen op geheimhouding en solidariteit kunnen rekenen.¹³

Deze vervanging van de salon door geheime genootschappen heeft in de rest van Europa echter pas eind jaren tachtig pas doorgezet. Het is daarom niet verwonderlijk dat de Delprats hem niet tijdig hebben opgemerkt. Zij kennen de vrijmetselarij nog vanuit hun tijd in Berlijn, toen vrijmetselaars in salons openlijk voor hun denkbeelden konden uitkomen, zodat loge en salon vaak bijna samenvielen, zeker in personele zin. Haarlem kan zo iets wel gebruiken, denken ze daarom nog steeds.

Ze worden op hun wenken bediend, want in 1788 vraagt een gemêleerd gezelschap van Katholieken, Waals Hervormden, Lutheranen en Gereformeerden bij de schout vergunning aan om een loge te vormen die Vicit Vim Virtus moet gaan heten.¹⁴ De Hollandse vrijmetselarij is dan nog in de eerste plaats oecumenisch en progressief. Openlijke atheïsten worden er zelden toegelaten. Daarom staan de vrome Delprats er wel sympathiek tegenover.

Maar dat geldt niet voor de schout. Die weigert de vergunning eenvoudigweg. Jammer, vinden de Delprats, maar het scheidt ook kansen. Want aan wat is er nu meer behoefte dan aan een fraai, centraal gelegen stadspaleis, bijvoorbeeld aan de Oostoever van het Spaarne? Keetje kan daar in alle openbaarheid als salonnière optreden, maar als er belangstelling voor is, kan ze ook enkele ruime kamers ter beschikking stellen voor vrijmetselaarsbijeenkomsten. Want hun plan hebben de vrijmetselaars nog niet opgegeven. De voorkant van zo'n pand kunnen gasten, zeker op winteravonden, ongezien per schip bereiken, en aan de achterkant kunnen gesloten koetsen prima binnenrijden. Kortom, zo'n stadspaleis biedt Keetje een veelbelovende start.

Keetje is enthousiast. Ze heeft altijd al graag aan het Spaarne willen wonen, in een huis met minstens zoveel kamers als dat van haar inmiddels overleden tante en voogdes Maria van der Graas. Gedrieën gaan ze op zoek naar een geschikte plek en het zit mee, want er is grond te krijgen aan de Oost-oever, vlakbij het Teylers Museum en de Hollandsche Maatschappij.

---

13. Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart ("Die Zauberflöte"), Lessing, Goethe, Frederik de Grote, Keizer Franz I van Oostenrijk, Montesquieu, Voltaire, Lafayette, Pierre Samuel Du Pont de Nemours, Benjamin Franklin and George Washington, allen waren vrijmetselaar. Helaas geldt dit ook voor Danton, Robespierre en veel andere beulen van de Franse Revolutie.

14. De Vicit Vim Virtus loge bestaat nog steeds. De eerste loge op het Europese vasteland is in 1731 in Rotterdam opgericht. In 1756 verenigt een tiental loges zich tot de Grote Loge der Verenigde Nederlanden.

Hun termijn loopt zeer binnenkort af, in februari 1791, maar de Delprats rekenen helemaal op verlenging. Isaac nog niet op Grand tour geweest. Albertus zal het idee wel steunen want Daniël heeft immers die prachtige Grand tour met hem gedaan, en Keetje heeft hen hard nodig als ze de plannen wil realiseren.

Maar vreemd genoeg, ze horen niets. Sterker nog, hen wordt direct na afloop van hun contract verzocht hun kamers aan de Nieuwe Gracht te ontruimen en te vertrekken. Voogd Pieter Kops heeft Daniël zijn reis naar Italië nog niet vergeven. Hij vertrouwt hem ook niet vanwege zijn Pruisische connecties. Bovendien heeft Daniël hem net verteld dat zijn zoon in orangistisch Den Haag predikant gaat worden. Wat de kinderen Hodshon betreft: Albertus is druk met zijn verhuizing naar Amsterdam, hem interesseert het allemaal niet meer, Isaac weet van niets, en Keetje?

Keetje ziet hen ook eigenlijk het liefst gaan, want ze is al 21 en snakt nu eens naar vrijheid. Ze vindt zichzelf gewoon geen studiehoofd, en voelt er weinig voor nog langer haar tijd te besteden aan de boeken die Daniël haar maar blijft voorschrijven.

Er zit niets anders voor ze op dan maar naar Rotterdam te gaan. Daar heeft jongste zoon Jacques Charles een goede betrekking bij de Admiraliteit aan de Maze, en een Waals Hervormde gemeenschap is er ook.

Een bouw dame in roerige tijden

Zo heeft Keetje, als ze in november 22 wordt, alleen nog Isaac bij zich. Ze heeft verder ook weinig raadgevers in Haarlem, daar hebben de Delprats wel voor gezorgd. Daarom gaat ze maar door op het pad dat de Delprats haar hebben gewezen en verwerft de beoogde percelen aan het Spaarne. Maar ze houdt veel van het buitenleven en koopt daarom in 1793 ook de buitenplaats Oud Berkenrode. Daar slaat ze grondig aan het renoveren, en trekt ze een beroemd tuinarchitect aan, om de bestaande tuinen in Franse stijl radicaal te transformeren tot een landschapstuin in de veel vrijere, Engelse stijl, die steeds meer in zwang raakt.

Daarnaast hebben de beelden en bouwdromen van haar verblijf in Berlijn hebben haar nooit losgelaten. Met het Zeughaus en vooral het Neues Palais, een ruimte voor bijeenkomsten en tegelijk een gastenverblijf in gedachten, laat ze Van der Hart daarom schetsen maken voor haar eigen stadspaleis aan het Spaarne. Qua schaal moet het wel in Haarlem passen natuurlijk, en erg groot is haar bouwperceel eigenlijk niet. Dan maar geen tuin voorlopig. Maar dakbalustrades met gevelbeelden, daar houdt ze aan vast.

Dakbalustrade van het Hodshon huis

Zichtbaarheid is ook van belang. Het Neues Palais stond ook helemaal vrij. Daarom verzoekt ze het stadsbestuur de bomen aan het Spaarne te laten kappen, met succes.

Maar de tijd staat niet stil. In 1792 wordt een nieuwe schout benoemd, die de aanvraag van de vrijmetselaars meteen honoreert. De Vicit Vim Virtus Loge mag daarna vrijelijk bijeenkomen en doet dat vanaf 1793 in het etablissement De Gouden Leeuw, Zijlstraat 87. Keetje beseft dat haar rol daar is uitgespeeld, want vrouwen mogen geen lid worden. Trouwens, salonnière, dat wil ze nog wel zijn, maar met mate. Mode interesseert haar meer dan hoogdravende discussies. Hoe dan ook, de bouwwerkzaamheden zijn in volle gang, en niet meer te stoppen. In juni 1795 kan ze de woning betrekken, oveigens maar voor even, want de zomerdagen wil ze op Oud Berkenrode blijven doorbrengen. Diezelfde zomer koopt ze er twee aangrenzende percelen bij.

Ondertussen vergaat het de Delprats niet geweldig in Rotterdam. Zoon Jacques Charles is er inmiddels wel opgeklommen tot “eerste klerk en chartermeester der Admiraliteit op de Maze”,¹⁵ maar zodra stadhouder Willem V in januari 1795 naar Engeland is gevlucht heffen de patriotten alle admiraliteiten op, ook die van Rotterdam. Tot overmaat van ramp blijft het dan nog maandenlang onrustig in Rotterdam met vechtpartijen tussen orangisten en patriotten.¹⁶ Daniël is de wanhoop nabij. Op 11 juli 1795 overlijdt hij, 66 jaar oud, aan wat zijn weduwe in de advertentie omschrijft als “verval van kragten”.

In Haarlem heeft Keetje weinig last van dit soort onlusten. Haar voogd Pieter Kops is net toegetreden tot het patriottisch stadsbestuur, en mede dankzij haar gift van kanonnen destijds heeft ze van die kant niets te vrezen. Maar eigenlijk hoeft ze niet meer zo nodig. De geest van de Verlichting heeft haar nooit zo geraakt. De Delprats hebben er haar inhoudelijk weinig van meegegeven. Bovendien hebben ze haar, met al hun vroomheid en goede bedoelingen, ook weinig geholpen het diepe verdriet uit haar jeugd te verwerken.

Daar heeft ze bindingsangst aan overgehouden. Bovendien wil ze niet in het kraambed eindigen, net als Johanna en haar moeder. Aanbidders komen en gaan, maar ze weet niet wie er echt iets voor haar voelt en wie voor haar geld komt. Eigenlijk weet ze ook niet goed wat ze zelf voelt. Doordat ze altijd les aan huis kreeg, heeft ze nooit met jeugdvriendinnen over haar gevoelens kunnen praten. Met Manon Delprat heeft ze wel contact gehouden, maar op afstand.¹⁷

Ze is bepaald niet neerslachtig. Als het moet steekt ze ook wel de handen uit de mouwen. In september 1799 meert er een schip voor haar huis aan, met gewonden van de Slag bij Bergen, waarbij Daendels de Engelse en Russische troepen heeft verslagen. Ze laat onmiddellijk eten klaarmaken en uitdelen onder de slachtoffers. Ze geeft ook steeds met alle liefde aan goede doelen.

Maar voor langere tijd verantwoordelijkheid voor anderen op zich nemen, dat durft ze niet. Daardoor blijft er een leemte, die ze wat tracht te vullen door geld uit te geven. Haar stadspaleis vult ze met

---

15. Zie voetnoot 5.

16. Kraakman, Dorelies (2014) ‘De volkssociëteiten in de Bataafse Revolutie’, Skript Historisch Tijdschrift, 2: 16-26.

17. Ze laat Manon een legaat na.

meubels, linnengoed en servies, tot aan de nok. Ongelukkig zou zij zichzelf overigens niet willen noemen, want het verblijf 's zomers op Oud Berkenrode brengt haar rust en ontspanning.

Levensavond

Maar in 1818 wordt ze vijftig. Ze zal nu wel ouwe vrijster blijven, en heeft daar vrede mee. Maar daarmee doemt toch ook het spook van de eenzaamheid op. Ze weet dat broer Isaac, die net als Albertus de stad Haarlem zo snel hij kon had verlaten, het langzamerhand ook wel eens rustiger aan wil gaan doen. Hij komt op bezoek met de mededeling dat hij Oud Berkenrode wel van haar wil overnemen. Ze vindt dat maar niks, want aan dat landgoed is ze erg gehecht.

Toch blijft Isaac aandringen. Hij vertelt over de nieuwe successiewet die op 1 januari 1818 in werking is getreden, waardoor 5 procent successierecht wordt geheven op legaten voor broers en zusters, en 7,5 procent voor neven en nichten. Alleen de eigen kinderen blijven vrij van zo'n heffing, en kinderen heeft Keetje niet. Dat geldt trouwens net zo goed voor Isaac, geeft hij toe, maar als ze hem de buitenplaats tegen een lage prijs afstaat, dan verlaagt dat de boekwaarde van het object. Daarmee laat ze haar de familie later minder successierecht betalen. Die paar procent heffing, dat lijkt misschien niet zoveel, zo gaat Isaac verder, maar het is mogelijk pas het begin, want Koning Willem I heeft grote plannen, waarvoor heeft hij net een tienjarige begroting heeft ingediend die er niet om liegt. Keetje laat zich ompraten, eigenlijk niet vanwege die belastingkwestie, geld interesseert haar niet meer, maar omdat ze Isaac en zijn vrouw daarmee dichter in de buurt krijgt.

Al met al blijft veel over Keetje onbekend. Toch laat ze een vrij helder beeld na als goedwillende, kwetsbare vrouw, die ons verder niet voor prangende vragen stelt. Daarom: Keetje Hodshon, een raadsel? Misschien ook niet.